

A woman in a black dress is blowing a stream of white confetti against a red background. The confetti is in motion, creating a sense of celebration and joy. The woman's face is partially obscured by the falling confetti, but her eyes are looking upwards with a smile.

CultuurSchakel

Beleidsplan CultuurSchakel
2017-2020

Inhoud

Hoofdstuk 1	Beleidsplan 2017-2020	3
1.1	Algemene informatie	4
1.2	Terugblik op en zelfevaluatie van de periode 2013-heden	6
1.3	Plannen en activiteiten voor de periode 2017-2020	10
1.4	Bedrijfsvoering	16
Hoofdstuk 2	Meerjarenbegroting 2017-2020 en Balans 2013-2014	18
2.1	Meerjarenbegroting 2017-2020	19
2.2	Balans 2013-2014	25
Hoofdstuk 3	Kwantitatieve gegevens over activiteiten en bezoekers/deelnemers	26
Hoofdstuk 4	Samenvatting	29

Colofon

Tekst	CultuurSchakel
Vormgeving	Vruchtvlees
Fotografie	Jurriaan Brobbel en Maaïke van Grol

Hoofdstuk 1

Beleidsplan 2017-2020

1.1 Algemene informatie

1.1.A Algemene gegevens van de aanvrager

Naam instelling (indien afwijkend van de statutaire naam)	CultuurSchakel
Statutaire naam instelling	Stichting CultuurSchakel
Statutaire doelstelling	De stichting heeft ten doel de cultuureducatie in het Haagse onderwijs en de actieve amateurkunstbeoefening van alle Hagenaars te bevorderen.
Aard van de instelling	Partner voor cultuuronderwijs & amateurkunst in Den Haag
Bezoekadres	Prinsegracht 27
Postcode en plaats	2512 EW Den Haag
Postadres	Postbus 13291
Postcode en plaats	2501 EG Den Haag
Telefoonnummer	070 820 99 70
Email	secretariaat@cultuurschakel.nl
Website	www.cultuurschakel.nl

1.1.B Contactpersoon voor de subsidieaanvraag

Naam contactpersoon	Marijn Cornelis
Functie contactpersoon	Directeur-bestuurder
Telefoonnummer contactpersoon	06 46 94 16 67
Email contactpersoon	marijncornelis@cultuurschakel.nl

1.1.C Financiële gegevens aanvrager

IBAN bankrekeningnummer	NL82RABO041164328
Ten name van	Stichting CultuurSchakel
Fiscaal nummer	852807120

1.1.D Rechtsvorm

Rechtsvorm (stichting, vereniging)	Stichting
Jaar van oprichting	2013
Inschrijving Kamer van Koophandel te	Den Haag
KvK nummer	57951721

1.1.E Samenstelling directie/dagelijkse leiding (incl. artistiek leider indien van toepassing)

Naam	Functie	In functie sinds	Termijn benoeming
Marijn Cornelis	Directeur-bestuurder	1-5-2014	n.v.t.

1.1.F Samenstelling Bestuur of Raad van Toezicht

Bestuur: Raad van Toezicht

Naam	Functie	In functie sinds	Termijn benoeming	Treedt af op (volgens geldend rooster van aftreden)
Harry van Zon	Voorzitter	17-5-2013	2 jaar	Herbenoemd mei 2015
n.v.t.	Secretaris			
n.v.t.	Penningmeester			
Anke van Kampen	lid	17-5-2013	3 jaar	Najaar 2015
Kaushilya Budhu Lall	lid	17-5-2013	3 jaar	Voorjaar 2016
Albert-Jan Kroezen	lid	17-5-2013	3 jaar	Najaar 2016
Annemarie Goedvolk	lid	29-10-2013	3 jaar	Eind 2015

1.1.G Gevraagd subsidiebedrag voor de periode 2017-2020

Totale omvang jaarlijkse exploitatie	€ 2.831.384
Gevraagde jaarlijkse structurele bijdrage van de gemeente voor 2017-2020	€ 2.726.384
Gesubsidieerd i.h.k.v. het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2013-2016 van de gemeente Den Haag?	ja, met een bedrag van: € 2.564.851 (peiljaar 2015, inclusief trend)

Ondertekening

Hierbij verklaart ondergetekende, daartoe statutair bevoegd, dit formulier naar waarheid en zonder voorbehoud te hebben ingevuld.

Naam	Marijn Cornelis
Functie	Directeur-bestuurder
Datum	1 december 2015
Plaats	Den Haag
Handtekening	

1.2 Terugblik op en zelfevaluatie van de periode 2013–heden

CultuurSchakel is opgericht in 2013 als het onafhankelijke kenniscentrum en de bemiddelingsorganisatie voor cultuuronderwijs en amateurkunst in Den Haag. CultuurSchakel bestaat uit vier pijlers:

- ▶ Het Expertisecentrum Cultuuronderwijs vormt de schakel tussen onderwijs en culturele sector.
- ▶ CultuurSchakel is regisseur van het project *Cultuuronderwijs op zijn Haags (COH)*.
- ▶ Het Servicecentrum Cultuurparticipatie stimuleert en promoot de Haagse amateurkunst.
- ▶ Het Subsidieloket voert de *Haagse Regeling Amateurkunst* uit.

1.2.1 Expertisecentrum Cultuuronderwijs

Het Expertisecentrum Cultuuronderwijs volgt landelijke en Haagse ontwikkelingen binnen het onderwijs en cultuureducatie. Rijk en gemeente streefden er de afgelopen periode naar om cultuureducatie onderdeel te laten zijn van een visie en beleid van de school in relatie tot de rest van het curriculum en niet enkel te laten bestaan uit kennismakingslessen of incidenten. Daarnaast dienen culturele aanbieders meer vraaggestuurd cultuuronderwijs te ontwikkelen en minder aanbodgericht. CultuurSchakel is in Den Haag de enige onafhankelijke organisatie die scholen en culturele aanbieders hierbij ondersteunt.

Het Expertisecentrum bouwde een intensieve relatie op met de Haagse basisscholen, dankzij een persoonlijke aanpak op maat van de school. Aan elke school is een cultuurcoach van CultuurSchakel gekoppeld, die de school begeleidt en adviseert. Zo blijft cultuureducatie continu onder de aandacht en kan elke school zich in zijn eigen tempo en passend bij zijn eigen identiteit ontwikkelen. De cultuurcoaches ontwikkelden daarnaast o.a. een *Haags Cultuurtraject* dat scholen ondersteunt bij het bepalen van visie en beleid. Ook organiseerden zij cursussen voor Interne Cultuur Coördinatoren (ICC-ers) in het basisonderwijs. Jaarlijks organiseerden zij de Haagse Cultuuronderwijs Prijs, met incidentele subsidie van de schoolbesturen en de afdelingen Cultuur en Onderwijs van de gemeente, waaraan ruim ¼ van de scholen deelnamen. CultuurSchakel informeerde, adviseerde en

ondersteunde de schoolbesturen over subsidie-regelingen van het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP), zoals de regeling *Professionalisering Cultuuronderwijs PO* en *Impuls Muziekonderwijs*. Met drie schoolbesturen organiseerden wij bezoeken aan culturele instellingen voor leerkrachten ter inspiratie.

Tijdens onze bijeenkomst *Cultuuronderwijs in Den Haag* zagen we dat de persoonlijke, ondersteunende en stimulerende aanpak vruchten afwerpt: nooit eerder waren op een dergelijke bijeenkomst zoveel deelnemers uit het onderwijs: van de ruim 150 deelnemers was dat 50%, naast 50% culturele aanbieders.

De cultuurcoaches bouwden ook relaties op met culturele aanbieders. Veel aanbieders vernieuwen hun aanbod en willen daarbij aansluiten bij de vraag van de scholen. De cultuurcoaches informeerden over de Haagse en landelijke koers, adviseerden over activiteiten en verbonden aanbieders op maat aan scholen. CultuurSchakel bood workshops aan en nam deel aan educatieve netwerken van culturele aanbieders om hen te informeren vanuit het onderwijs.

Basisscholen en culturele aanbieders weten het Expertisecentrum steeds beter te vinden en advisering, ondersteuning en bemiddeling komen goed op gang. Via de vierjaarlijkse *Cultuurscan* monitort CultuurSchakel de voortgang in de ontwikkeling van cultuuronderwijs binnen basisscholen. Daarnaast is een *Relatiekaart* ontwikkeld met per school een aantal hoofd-indicatoren, waarop kwartaalrapportages volgen. Zo houden wij continu inzicht in de ontwikkelingen van cultuuronderwijs op scholen.

Het Expertisecentrum coördineert en faciliteert het aanbod *Schoolvoorstellingen* voor primair en voortgezet onderwijs en voert hiervoor de gemeentelijke subsidie *Extra impuls cultuureducatie schoolvoorstellingen* uit, waarmee aanbieders per leerling een bedrag ontvangen. De gemeente koos in de huidige beleidsperiode voor een open markt zonder kwaliteitseisen. Sindsdien melden

zich jaarlijks meer aanbieders, met meer voorstellingen aan. De scholen ervaren dit als overaanbod en aanbieders zien het gebrek aan kwaliteitsbewaking van het aanbod als een belangrijk aandachtspunt. Wij spreken met aanbieders, scholen en gemeente over mogelijke oplossingen hiervoor. De praktische coördinatie van de voorstellingen verloopt naar wens. CultuurSchakel diende een succesvolle subsidieaanvraag in bij Fonds 1818 voor busvervoer van de scholen ter stimulering van bezoek aan schoolvoorstellingen. De bezoeken stegen de eerste twee jaar van ruim 41.000 naar ruim 46.000. Gezien het beperkt beschikbare subsidiebudget van de gemeente per 2015-16, stelde de gemeente een bezoekerslimiet in en komt het aantal in 2015-16 op 40.422 bezoeken.

CultuurSchakel gaf in de opstartfase van de organisatie prioriteit aan basisonderwijs. Scholen in het voortgezet onderwijs die het Expertisecentrum benaderen voor advies, informatie of bemiddeling, worden zo goed mogelijk bediend.

Het Expertisecentrum heeft binnen de Haagse sector een onafhankelijke en bemiddelende rol en voert intensief overleg met culturele aanbieders, scholen en schoolbesturen. Landelijk neemt zij deel aan overleggen van het LKCA en FCP en spiegelt zij zich aan gelijksoortige instellingen in het land. Het Expertisecentrum werkt daarnaast samen met de PABO's, Haagse Hogeschool en Inholland.

1.2.2 Cultuuronderwijs op zijn Haags (COH)

Het project COH, waarbij we met scholen en culturele aanbieders een Haagse Ladekast met leerlijnen bouwen, valt buiten de reguliere subsidie van CultuurSchakel en laten we in deze aanvraag in principe buiten beschouwing. Wij vinden het echter belangrijk te vermelden dat wij over dit project intensief contact hebben met culturele aanbieders, scholen en schoolbesturen in Den Haag. Gezien de grote diversiteit aan scholen en culturele aanbieders die bij COH betrokken zijn, is dit project een grote aanjager van een denkomslag over cultuuronderwijs en een verdiepende samenwerking tussen het onderwijs en de culturele sector. Het onderwijs wordt hierdoor meer eigenaar van het cultuuronderwijs, en aanbieders worden zich bewuster van de vraag van scholen. Landelijk en regionaal stemmen wij

dit project regelmatig af en dragen wij bij aan kennisuitwisseling. Onderdeel van het project is deskundigheidsbevordering van zowel leerkrachten als culturele aanbieders. Samen met de onderwijsbesturen van het Lucas Onderwijs en de Haagse Scholen deed CultuurSchakel een succesvolle subsidieaanvraag bij het FCP voor deskundigheidsbevordering van de leerkrachten die verbonden zijn aan het project of hiervoor pilots uitvoeren.

1.2.3 Servicecentrum Cultuurparticipatie

Het Servicecentrum Cultuurparticipatie focuste zich afgelopen beleidsperiode op inventarisatie van en kennismaking met het amateurkunstveld. Zo is een netwerk en relatiesysteem opgebouwd en is het Haagse amateurkunstveld in kaart gebracht. Het Servicecentrum adviseert Haagse partners en organisaties over amateurkunst-programmering, de organisatie van activiteiten en het bereiken van specifieke doelgroepen. Zo brachten wij o.a. partijen samen voor de heropening van het Zuiderparktheater en kreeg amateurkunst een plek binnen Den Haag Danst. We presenteren aanbieders of verenigingen via onze website, social media en activiteiten zoals het Haags UIT Festival en de Week van de Amateurkunst. Tijdens deze week is er veel media-aandacht en vinden er talloze activiteiten plaats in de stad, zoals het door ons geïnitieerde amateurkunstpodium op Parkpop. We delen kennis en good practices en organiseren netwerkbijeenkomsten of scholing voor het amateurkunstveld, zoals social media of het schrijven van subsidieaanvragen. Elk jaar organiseren we een grote bijeenkomst, met in 2014 *In gesprek met de wethouder* en in 2015 *Amateurkunst en Welzijn* als thema.

Het amateurnetwerk weet CultuurSchakel inmiddels te vinden voor advies en ondersteuning. Wij stimuleren samenwerkingsinitiatieven en kennisuitwisseling. Daarnaast zijn er persoonlijke advies-trajecten en feedbackmomenten voor individuen of kleine samenwerkingsverbanden over projectontwikkeling en subsidieaanvragen.

CultuurSchakel heeft als taak het amateurnetwerk aanbod via een website inzichtelijk te maken. Sinds de lancering van de website stimuleren de adviseurs aanbieders en verenigingen om een profiel aan te maken. Dit vereist een actieve benadering, zowel individueel als tijdens bijeenkomsten. Het vinden en benaderen van individuele aanbieders met cursusaanbod vergt een intensieve tijdsinvestering.

De website raakt steeds verder gevuld, al zijn we nog niet tevreden over de opzet hiervan. Het presenteren van een volledig cursusaanbod in de vrije tijd blijkt lastig haalbaar, omdat actualiteit en volledigheid niet te garanderen zijn en de tijds-investering vanuit de aanbieders te groot is.

De adviseurs van het Servicecentrum werkten vooral disciplinegericht en zijn halverwege deze beleidsperiode meer stadsdeelgericht gaan werken. In elk stadsdeel zijn contacten gelegd met deelnemers en aanbieders van amateurkunst en andere relevante organisaties (bijv. bewoners- of welzijnsorganisaties). Per stadsdeel is samenwerking gezocht en een relatie opgebouwd met het betreffende Cultuuranker. Hierdoor zitten we meer in de haarvaten van de stad.

Binnen het Haagse veld neemt het Servicecentrum een onafhankelijke, ondersteunende en bemiddelende positie in. Voor inhoudelijke input stelde CultuurSchakel een klankbordgroep in van amateurkunstenaars en aanbieders. Voor verschillende initiatieven werken we samen met Fonds 1818 en vindt kennisuitwisseling plaats met het LKCA. Met de Leidse Universiteit en de Haagse Hogeschool is er samenwerking over onderzoeksprojecten en stages.

De kruisbestuiving tussen het Expertisecentrum en het Servicebureau krijgt aan het einde van deze beleidsperiode steeds meer vorm. Wij streven naar een relatie tussen cultuuronderwijs onder schooltijd en cultuurparticipatie na schooltijd. Idealiter worden schoolkinderen die enthousiast zijn over cultuurbeoefening door de school doorverwezen naar aanbieders of verenigingen van amateurkunst. Hiervoor moeten scholen en aanbieders elkaar weten te vinden en het (stadsdeelgerichte) aanbod inzichtelijk zijn. In 2015 startte CultuurSchakel met het faciliteren van ontmoetingen tussen beide partijen.

1.2.4 Het Subsidieloket

Het Subsidieloket voert in opdracht van de gemeente de *Haagse Regeling Amateurkunst* uit. Deze regeling bestaat uit drie subsidievormen: basis-, uitvoerings- en projectsubsidie. Het beschikbare budget voor 2015 is € 783.000. Basissubsidie is een tegemoetkoming in de kosten van de artistieke leiding en de zaalhuur voor repetities. Uitvoeringssubsidie is een bijdrage in de eenmalige kosten voor een podiumuitvoering. Projectsubsidie is een bijdrage in de kosten voor een project dat artistiek of programmatisch vernieuwend is. CultuurSchakel stelde een onafhankelijke commissie in die aanvragen voor projectsubsidie beoordeelt en de directeur-bestuurder adviseert over het toekennen van de subsidies. Dankzij door CultuurSchakel gesubsidieerde activiteiten participeren tienduizenden uitvoerenden en worden honderdduizenden bezoekers bereikt.

Na uitvoerig overleg met de gemeente, een klankbordgroep en de beoordelingscommissie presenteerden wij de afgelopen beleidsperiode een nieuwe subsidieregeling die ingaat per 1 januari 2017. Hiermee streven we naar een betere verdeling van de gelden, een transparantere toetsing en zetten wij in op kwaliteit en diversiteit van de activiteiten. Alle disciplines komen in aanmerking, mits er een podiumpresentatie is. Van gesubsidieerden verwachten we een substantiële bijdrage van de deelnemers en/of bezoekers. Hoe hoger het aangevraagde bedrag, hoe meer toetsing er voor- en achteraf plaatsvindt. We voegen uitvoerings- en projectsubsidie samen tot *presentatiesubsidie*. Er is onderzocht of de regeling door standaardisering te vereenvoudigen is. Hiervoor is niet gekozen, omdat het de diversiteit en behoeften van verenigingen tekort zou doen. Sterker nog: we zijn voor andere organisaties een voorbeeld in het leveren van maatwerk voor een gedifferentieerd veld.

De subsidies voor Haagse amateurkunst worden ieder jaar ruim overvraagd, wat tegenstrijdige gevoelens oplevert. Enerzijds zien we een levendig Haags amateurkunstcircuit, dat bruist van de ideeën en de weg naar CultuurSchakel goed weet te vinden. Anderzijds kan het veld onvoldoende ondersteund worden en lijdt het onder eerdere bezuinigingen. De subsidiebudgetten zijn vanaf 2013 gekort met 22% tegenover een stijging in het aantal gehonoreerde aanvragen (ca. 4% per

jaar) en het aangevraagde bedrag (ca. 9%). De aanvragen van de traditionelere verenigingen blijven stabiel, tegenover een stijging in het aantal aanvragen voor 'mengvormen' en dans. Steeds méér en grotere aanvragen komen uit een kleiner budget. Dit leidt tot kortingen van 45%, terwijl slechts een bezuiniging van 22% beoogd was. Het eigen vermogen van veel verenigingen is beperkt en financiering vanuit andere bronnen is door bezuinigingen gering. Doordat verenigingen afhankelijk zijn van vrijwilligers zijn de organisatie-mogelijkheden hiervoor ook beperkt. De frustraties hierover vanuit het veld baren ons zorgen. Er is gekeken of we door een efficiencyslag of door aanscherping van subsidieregels, geld kunnen vrijmaken. Het resultaat is echter miniem, gezien de reeds lage overheadkosten en de toename in aanvragen. De nijpende situatie van verenigingen leidt tot meer hulpvragen, kritische mailwisselingen, bezwaarprocedures en daarmee tot een extra werkbelasting van onze administratie.

De positie van het Subsidieloket is uniek in Den Haag; andere Haagse fondsen richten zich niet specifiek op amateurkunst. Landelijk spiegelen wij ons aan gelijksoortige organisaties en wisselen we kennis uit.

1.2.5 Organisatie en bedrijfsvoering

CultuurSchakel is medio 2013 gestart met haar werkzaamheden en had als beginnende organisatie te maken met het inrichten van de organisatie en processen, het onderzoeken van het werkveld en het verkennen van de ambities en mogelijkheden. In de afgelopen beleidsperiode vond CultuurSchakel haar plek in het werkveld en is de organisatie dusdanig ingericht dat alle werkzaamheden goed volbracht kunnen worden, binnen de financiële kaders en tegemoetkomend aan de prestaties die de subsidiënten en partners van CultuurSchakel verwachten.

CultuurSchakel is cultureel ondernemend: zij stelt de vraag van onderwijs en het culturele veld centraal, zoekt continu naar nieuwe verbindingen en speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen. Daarnaast informeert en adviseert zij het veld over mogelijke geldstromen en markten.

In mei 2014 is de interim-directeur opgevolgd door een nieuwe directeur-bestuurder. De *Governance Code Cultuur* is van meet af gevolgd. Er is gekozen voor een Raad-van-Toezicht model, met aandacht voor de deskundigheid, diversiteit en

onafhankelijkheid van de leden. De *Code Culturele Diversiteit* heeft steeds meer onze aandacht. Het bereiken van Hagenaars met een niet-westerse achtergrond is in het onderwijs een vanzelfsprekende zaak. Binnen de amateurkunst zet CultuurSchakel in op een vergroting van het bereik van verschillende doelgroepen. Vanuit Binoq Atana zijn er op dit moment twee stagiaires actief binnen onze Raad van Toezicht.

Het beschikbare budget wordt als krap ervaren. Voor een startende organisatie is het woekeren met tijd en geld om tegelijkertijd inhoudelijk te 'leveren' en de organisatie op te bouwen. CultuurSchakel is daarom sterk kostenbewust en houdt de verhouding overhead en activiteiten scherp in balans. In de huidige beleidsperiode willen wij een kleine reserve opbouwen voor onvoorziene zaken.

Gezien de grote veranderingen in het gemeentelijk beleid betreffende cultuureducatie en -participatie, zochten CultuurSchakel en Koorenhuis naar afstemming van taken. Afgelopen jaren was er soms verwarring over de leerlijnen van CultuurSchakel en Koorenhuis en over de overlap van taken bij het ondersteunen van aanbieders (zie rapport WagenaarHoes, *Cultuureducatie gemeente Den Haag, evaluatie van het nieuwe stelsel*, 6 maart 2015). Beide organisaties stelden daarom gezamenlijk een document op met afbakening van taken. Dit blijkt voor de buitenwacht echter vaak nog onduidelijk.

CultuurSchakel zocht de afgelopen periode naar samenwerking met Cultuurankers, zowel op het gebied van cultuureducatie als van -participatie. Wij organiseerden netwerkbijeenkomsten voor scholen en aanbieders in de ankers, adviseerden over amateurkunstprogrammering, stelden culturele wijkcommissies samen, deelden netwerken en organiseerden o.a. culturele cafés of inspiratiebijeenkomsten. Ook werkten we samen in de Week van de Amateurkunst. Gezien de grote diversiteit van de ankers blijkt meer maatwerk nodig. Door de beperkte formatie en activiteitenbudget kunnen CultuurSchakel en Cultuurankers hun wederzijdse verwachtingen niet geheel waarmaken. Hierover zijn we onderling constructief in gesprek.

1.3 Plannen en activiteiten voor de periode 2017-2020

CultuurSchakel wil bijdragen aan de doelstellingen van het cultuurbeleid van de gemeente Den Haag. We onderscheiden daarbij twee werkvelden: cultuuronderwijs onder schooltijd (Expertisecentrum Cultuuronderwijs en Cultuuronderwijs op zijn Haags, verder afgekort als COH) en cultuurparticipatie in de vrije tijd (Servicecentrum Cultuurparticipatie en Subsidieloket). Hierbij is sprake van een duidelijke relatie en kruisbestuiving. Via het Expertisecentrum en COH zet CultuurSchakel zich in voor cultuuronderwijs met kwaliteit voor alle Haagse scholieren. Het Servicecentrum en het Subsidieloket maken zich sterk voor cultuurparticipatie voor iedere Hagenaar. Samen werken we aan een doorstroom van binnenschoolse naar buitenschoolse cultuur-educatie en -participatie.

1.3.1 Cultuuronderwijs onder schooltijd

Continuëren ondersteuning Primair Onderwijs en aanbieders

Afgelopen beleidsperiode is veel bereikt binnen cultuureducatie in het primair onderwijs. In haar brief aan de Tweede Kamer (24-08-2015) stelt minister Bussemaker echter terecht dat de doorlopende leerlijnen nog geen gemeengoed zijn, de samenwerking tussen scholen en culturele instellingen beter kan en scholen nog onvoldoende zelf aan zet zijn bij het pedagogisch-didactisch vormgeven van hun cultuuronderwijs. De Kamer riep de minister tijdens het debat van 24 juni op om cultuuronderwijs minder vrijblijvend te maken voor scholen. Bussemaker kondigde geen nieuwe maatregelen aan, maar beloofde om scholen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid: 'De onderwijsinspectie gaat controleren en ik grijp in als scholen niets met het geïnvesteerde cultuurgeld doen.'

Deze landelijke situatie zien we ook in Den Haag. Al is er veel goede wil en is er veel bereikt, de ondersteuning van scholen en aanbieders om tot kwalitatieve cultuureducatie te komen is ook in de komende periode hard nodig.

Basisscholen staan onder grote druk en hebben een overladen programma. Cultuuronderwijs is slechts één onderwerp op de agenda van schoolbesturen en -directeuren. Daarnaast is het door overaanbod moeilijk kiezen en voor scholen lastig de kwaliteit en inhoud van het aanbod te beoordelen. Tegelijkertijd wordt vanwege het gemeentelijk beleid zowel het beschikbare budget als de verantwoordelijkheid voor de scholen groter: de school moet kiezen voor kwaliteit, inbedding in het curriculum, een cultuurbeleidsplan maken en een ICC-er scholen. Ondersteuning door cultuurcoaches, op maat van de school, is bij dit proces noodzakelijk.

Ook de culturele aanbieders staan onder druk, door de wens om vraaggericht te werken, aan te sluiten bij de leerlijnen, het grote aanbod, en de onderlinge concurrentie. Idealiter zouden de aanbieders meer samenwerken en elkaar aanvullen. Het loslaten van de zogenaamde 5%-regeling per instelling zal daarbij een positieve rol spelen. Aanbieders zullen merken dat de vraag van scholen komende periode nog sterker leidend wordt, door vergroting en overheveling van het subsidiebudget van de aanbieders naar de scholen. De cultuurcoaches kunnen adviseren bij de aansluiting op deze vraag.

CultuurSchakel stelt continu het belang van de culturele en creatieve ontwikkeling van kinderen centraal bij scholen en aanbieders. Vanuit die visie blijven we scholen ondersteunen bij hun cultuurbeleid, en culturele aanbieders bij het maken van vraaggestuurd aanbod passend bij de leerlijnen. Afgelopen beleidsperiode creëerde CultuurSchakel vooral draagvlak bij schoolbesturen, leerkrachten en ICC-ers. In de komende beleidsperiode zullen we daarnaast meer inzetten op draagvlak en visie op *directieniveau*, door ontmoetingen tussen schooldirecties en culturele aanbieders te initiëren en faciliteren.

Vervolg van Cultuureducatie met kwaliteit/ Cultuuronderwijs op zijn Haags (CmK/COH)

Voor de beleidsperiode 2017-2020 vraagt CultuurSchakel opnieuw geld aan vanuit het Rijksprogramma CmK voor de voortzetting van COH. De Haagse Ladekast is na 2016 gevuld met 4 thema's. De coaches helpen de scholen navigeren in de Ladekast en hieruit een programma te kiezen op maat van hun school. De culturele aanbieders hebben ook na 2016 ondersteuning nodig om hun aanbod te laten aansluiten op de leerlijnen. Wij willen de Ladekast na 2016 actueel houden. Daarnaast is de feedback op leerlijnen van scholen en aanbieders belangrijk voor verbetering van de Ladekast en een stimulans voor de partijen om in gesprek te blijven. In de periode 2017-2020 willen wij voor COH samen met scholen en culturele aanbieders interdisciplinaire mogelijkheden en nieuwe thema's uitwerken.

Verandering in subsidiëring, bemiddeling en coördinatie van aanbod

In de afgelopen beleidsperiode coördineerde en faciliteerde CultuurSchakel *Schoolvoorstellingen* en voerde zij de bijbehorende subsidieregeling van de gemeente uit. In schooljaar 2015-2016 worden de voorstellingen voor de laatste keer op deze manier aangeboden, omdat de gemeente deze subsidieregeling stopt. Wij spraken intensief met de gemeente over de inrichting van de nieuwe subsidieregeling, zodat deze aansluit op de vraag van de scholen. We pleitten voor een budget voor de scholen van € 11,50 per leerling. Ook dachten we mee over de stimulering van scholen om de Haagse instellingen te bezoeken. Dit resulteerde in een hoger budget voor een nieuwe subsidievorm, waarbij de gemeente een subsidie beschikbaar stelt aan scholen voor bezoeken aan culturele instellingen. De bal ligt daarmee vanaf 2017 duidelijk bij de scholen. Aansluitend hierop zal CultuurSchakel het Haagse aanbod op de website en in de brochure presenteren en een cultuuronderwijsmarkt organiseren waar scholen en aanbieders elkaar ontmoeten. Met gemeente en aanbieders praten wij over kwaliteitsbewaking van het aanbod, het tegengaan van overaanbod en over een centrale coördinatie en planning van het aanbod. Ten behoeve van deze centrale planning vragen wij 1 FTE extra formatieplaats aan.

Uitbouwen van scholing en deskundigheids- bevordering

CultuurSchakel blijft inzetten op deskundigheidsbevordering van scholen en aanbieders. We organiseren de scholing van ICC-ers voor het basisonderwijs. Door workshops, presentaties, een symposium, de cultuuronderwijsmarkt en netwerkbijeenkomsten delen we voortdurend kennis over cultuuronderwijs met leerkrachten, ICC-ers, directies, schoolbesturen en aanbieders. Naar verwachting zet het Rijk de komende beleidsperiode in op deskundigheidsbevordering op diverse niveaus via subsidieregelingen van het FCP. Samen met de schoolbesturen adviseren wij over de inzet van dit geld in Den Haag en over samenwerkingspartners. Indien gewenst ondersteunen we bij het opstellen van de aanvraag.

Meer inzetten op Voortgezet Onderwijs (VO)

Kunsvakken in het voortgezet onderwijs zijn vast onderdeel van het curriculum en worden gegeven door vakdocenten. Het ministerie van OCW ontplooit de komende jaren waarschijnlijk geen nieuwe initiatieven rond de inhoud en kwaliteit. Die verantwoordelijkheid is aan de scholen zelf. In 2013 sloten VO en gemeente een convenant af waarin intenties vastgelegd zijn voor verbetering van het cultuuronderwijs. In de afgelopen periode onderzochten wij met welke diensten het VO het best geholpen is. In de nieuwe beleidsperiode richten wij ons op het VO, door scholing van docenten, netwerkbijeenkomsten en symposia, en door informatievoorziening over ontwikkelingen binnen cultuuronderwijs. Daarnaast delen we de ontwikkelingen voor COH in het basisonderwijs, zodat het VO daarop kan aansluiten. Ook organiseren we in de nieuwe beleidsperiode een aanbiedersmarkt cultuuronderwijs, gericht op het VO. Bovenstaande activiteiten kunnen wij realiseren met een kleine verhoging van de huidige formatie en budget. Dit wordt als extra formatie aangevraagd en is opgenomen in de begroting. CultuurSchakel zou echter meer structureel willen inzetten op visieontwikkeling van scholen in het VO en werken aan aansluiting van binnenschools aanbod naar buitenschoolse activiteiten. Hiervoor is een persoonlijke benadering van de scholen een voorwaarde. Dit kan CultuurSchakel alleen realiseren door een substantiëlere uitbreiding van de formatie en verhoging van het activiteitenbudget. Wij nemen dit nu niet op in onze aanvraag, maar gaan hierover de komende periode met gemeente en schoolbesturen in gesprek.

Uitbouwen verbinding van cultuur onder schooltijd naar cultuur na schooltijd

Er is nog weinig aandacht voor de mogelijke gidsfunctie van scholen bij het nemen van vervolgstappen op het gebied van cultuurparticipatie. Een school kan na de kennismaking met cultuur op school verdieping stimuleren door te verwijzen naar buitenschoolse mogelijkheden. Hiervoor is meer kennis nodig bij leerkrachten en ICC-ers over mogelijkheden in het stadsdeel en de stad. In de afgelopen beleidsperiode deed CultuurSchakel een aanzet om vanuit de stadsdelen scholen en culturele aanbieders in het naschoolse segment met elkaar te verbinden, via netwerkbijeenkomsten in de Cultuurankers. Dit zetten we voort in de komende beleidsperiode, zodat scholen en 'spelers' in de wijk bekend zijn met het aanbod en de mogelijkheden en aanbieders in de wijk de doelgroep goed kunnen vinden. Met een 'routekaart' van cultuureducatie onder schooltijd naar naschoolse cultuurparticipatie als resultaat.

1.3.2 Cultuurparticipatie in de vrije tijd

Afbakening en samenwerking met welzijn en zorg

De term Cultuurparticipatie vraagt om toelichting en afbakening. Wij kunnen ons vinden in de definitie die de Raad voor Cultuur in haar advies van 21 mei 2015 vaststelt: *activiteiten die een bepaalde mate van sociale interactie met zich meebrengen en daarnaast van persoonlijke betekenis zijn voor degene die er aan deelneemt*. CultuurSchakel richt zich in de komende periode nog meer op de *actieve* cultuurparticipatie. Deze afbakening is belangrijk, gezien de beperkte formatie. Wij beschouwen het aanjagen en ondersteunen van *passieve* cultuurparticipatie (bezoek aan voorstellingen, musea etc.) niet als onze taak. We richten ons op ondersteuning van cursus-aanbieders, verenigingen en andere vormen van participatie. Het gaat hierbij om Haags aanbod voor alle leeftijden, met extra aandacht voor ouderen en niet-westerse doelgroepen.

Wij zien kansen in de samenwerking met welzijn en zorg. In haar advies van 2015 adviseert de Raad voor Cultuur gemeenten om beleid te ontwikkelen waarbij cultuur, welzijn en zorg niet als losse onderdelen maar in samenhang met elkaar worden benaderd. Tevens geeft de Raad aan dat er behoefte lijkt te zijn aan een partij die de sectoren zorg, welzijn en cultuur verbindt, en zo een uit-

wisseling van goede voorbeelden en ervaringen mogelijk maakt. In Den Haag zien wij inderdaad bij welzijnsorganisaties en zorginstellingen een vraag naar cultuurparticipatie, maar onvoldoende kennis over kwaliteit, samenwerkingsmogelijkheden en onvoldoende uitwisseling. Wij zien voor CultuurSchakel hierbij een mogelijke rol als adviseur, bemiddelaar, ondersteuner en schakel tussen partijen en willen hierover met de gemeente in gesprek. In december 2015 trappen we af met de verkennende bijeenkomst *Cultuur en Welzijn*.

Aandacht voor beeldvorming amateurkunst

Het draagvlak voor amateurkunst behoeft aandacht. Dr. Edwin van Meerkerk – universitair docent Radboud Universiteit Nijmegen: 'Om de waardering voor cultuureducatie en actieve cultuurparticipatie te verhogen is het belangrijk dat de sector komt met een nieuw, overtuigend verhaal. Te lang zijn we meegegaan in een economisch frame dat alleen nadruk legt op meetbare meerwaarde: bezoekersaantallen, output en opbrengsten. We moeten toe naar een verhaal dat mensen overtuigt omdat het zich richt op de brede langetermijneffecten van cultuur, zoals levensgeluk, zingeving, en menselijkheid.' In vergelijking met bijvoorbeeld sport staat amateurkunst 1-0 achter. De sportsector is erin geslaagd om een groot draagvlak te creëren voor sport als belangrijk onderdeel van je ontwikkeling. Wij willen bijdragen aan zo'n zelfde draagvlak voor amateurkunst.

Gezamenlijke kunstbeoefening is belangrijk voor het sociale weefsel van de samenleving. In Den Haag zien we diverse organisatievormen met verschillende culturele achtergronden die zich verbinden door samen kunstvormen te beoefenen. Onderzoek wijst uit dat mensen deelnemen aan cultuur om verschillende redenen: vermaak, persoonlijke ontwikkeling, identiteit vormgeven of ontmoeting. In een vergrijzende stad met meer dan 140 culturen zijn de laatste twee punten van expliciet belang. Het veld van gezamenlijke actieve cultuurparticipatie (het verenigingsleven) is de participatiemaatschappij *avant-la-lettre*. Met relatief kleine (financiële) ondersteuning creëert het veld zelf een culturele humuslaag, waarin vele culturen, jong en oud, hoog en laag opgeleid en vermogend en minder vermogend elkaar ontmoeten en gezamenlijk iets moois tot stand brengen. Actieve kunstbeoefening gaat over persoonlijkheidsontwikkeling en identiteit, maar ook over sociale vaardigheden en deelnemen in

de maatschappij. CultuurSchakel wil hier aandacht voor vragen door de zichtbaarheid van de sector te vergroten. Daarvoor moeten we in blijven zetten op profilering en ondersteuning van de sector.

De term *amateurkunst* is hierbij van belang. Deze term roept verschillende reacties op. Zo blijkt uit onderzoek van Kunstfactor (2010) dat ouderen hierbij een positieve associatie hebben en jongeren een negatieve. Wij merken dat met name de niet-westerse bevolking zich niet herkent in de term. CultuurSchakel richt zich naast participanten, ook op de professionals met cursusaanbod of ander aanbod. Hoewel hun leerlingen amateurkunstenaars zijn, voelt de aanbieder zich niet aangesproken door de term amateurkunst. Daarnaast vervaagt de scheidingslijn tussen professionals en amateurkunstenaars steeds meer. Het is daarom noodzakelijk dat we onze activiteiten voor deze groep anders gaan 'labelen'. Wij denken dat de term amateurkunst verouderd is en praten met onze landelijke partners over een term die beter aansluit bij een breed publiek.

Meer aandacht voor ondersteuning en monitoring van naschoolse educatie

Vorige beleidsperiode koos de gemeente voor een stelselwijziging binnen de cultuurparticipatie. Het naschoolse aanbod wordt sinds 2013 overgelaten aan de markt. Op dit moment is er geen inzicht en overzicht over de toegankelijkheid, samenhang, continuïteit, kwaliteit, diversiteit en het gebruik van het vrijetijdsaanbod (zie rapport WagenaarHoes, *Cultuureducatie gemeente Den Haag, evaluatie van het nieuwe stelsel*, 6 maart 2015). Komende beleidsperiode wil CultuurSchakel met de gemeente bespreken welk inzicht en overzicht van belang is en de taak op zich nemen het aanbod te monitoren en eventuele knelpunten te signaleren.

CultuurSchakel maakte afgelopen periode het aanbod zichtbaar via de website. Aanbieders kunnen op onze website een profiel aanmaken en hun aanbod plaatsen. Het blijkt in de praktijk soms lastig aanbieders te bewegen dit blijvend te doen. Veel aanbieders hebben een eigen site, en vinden het te arbeidsintensief het aanbod op onze site steeds actueel te houden. We concluderen daarom dat de wens al het aanbod in Den Haag gedetailleerd in beeld te brengen en actueel te houden niet haalbaar is. In de komende beleidsperiode concentreren wij ons daarom op de taak de keten van talentontwikkeling met de belang-

rijkste spelers voor scholen of vragers inzichtelijk maken, via de website en via een *Culturele Kaart* per stadsdeel. We verplaatsen dus de aandacht van 'aanbod' naar 'aanbieders'. Daarbij zullen wij de hiaten in de keten van aanbieders onder de aandacht brengen van de gemeente.

Op onze website kan iedereen zich als Haagse cursusaanbieder presenteren, ongeacht opleiding of leservaring. Deelnemers kunnen via een sterrenstelsel online een beoordeling geven, maar dit gebeurt in de praktijk zelden. Aanbieders hebben de behoefte zich op basis van hun professionaliteit en kwaliteiten te onderscheiden. CultuurSchakel wil daarom samen met aanbieders een kwaliteitscan ontwikkelen en zichtbaar maken op onze website. Indien mogelijk sluiten we hierbij aan op landelijke trajecten.

Om talenten te ontwikkelen moeten de verschillende partijen in de keten van talentontwikkeling elkaar kunnen vinden. De rol van kunstcentra om informatie over o.a. kunstvakopleidingen, concoursen of overstijgende projecten te verspreiden, is verloren gegaan. Nu de aanbieders hun weg in het nieuwe stelsel hebben gevonden, verwachten wij dat er behoefte is aan samenwerking en wederzijdse ontmoeting en inspiratie. CultuurSchakel wil ontmoeting, debat en reflectie voor aanbieders faciliteren om samenwerking te bevorderen. Mogelijk volgen hieruit nieuwe ondersteuningsvragen, zoals scholing, inspiratiedagen, gezamenlijke publiciteit of manifestaties. Hierover spreken wij nu al met een klankbordgroep van aanbieders. Ook kunnen wij vraagstukken en knelpunten op deze manier signaleren en deze bespreken met de gemeente. Dit is een nadrukkelijke wens van de klankbordgroep.

Ondersteuning cultuurparticipatie met extra aandacht voor niet-westerse vormen

CultuurSchakel blijft het veld van amateurkunstverenigingen zichtbaar maken en ondersteunen, met extra aandacht voor groepen met een niet-westerse achtergrond. Wij willen dat alle bevolkingsgroepen uit Den Haag de weg naar subsidie, officiële instanties en podia vinden en dat alle vormen van kunstbeoefening zichtbaar zijn. Komende beleidsperiode gaan onze adviseurs actief op zoek naar dit segment en zoeken daarbij samenwerking met maatschappelijke organisaties, die een grote diversiteit aan bevolkingsgroepen bedienen. We blijven ons verder inzetten om het

amateurkunstveld een podium te geven via o.a. de Week van de Amateurkunst. Het delen van kennis, scholing, netwerk- en themabijeenkomsten en adviestrajecten zetten we voort.

Verzoek verhoging subsidiebudget

CultuurSchakel verzoekt de gemeente het subsidiebudget voor de amateurkunst in de komende beleidsperiode te verhogen. Uitgaande van de beleidskeuze in de vorige periode om het veld 22% te korten, zouden we in 2015 3,3 ton meer tot onze beschikking moeten hebben gehad. Gezien de stijging van het aantal aanvragen en de aangevraagde bedragen zou dit bedrag in 2017 wellicht tot bijna 4 ton oplopen. Wij beseffen dat het niet realistisch is om de gemeente een dusdanige verhoging van het budget te vragen.

Om de amateurkunst zo goed mogelijk te ondersteunen pleiten wij daarom voor een verhoging van het gehele subsidiebudget naar € 953.000 vanaf 2017. Ten opzichte van 2015 is dit een verhoging van € 170.000. Dit is m.n. nodig om niet-westerse groepen en alle disciplines en mengvormen te bedienen en om aan de stijging van aanvragen en aangevraagde bedragen tegemoet te komen. We garanderen dat dit bedrag van 170.000 euro *geheel* ten goede komt aan de verenigingen en niet aan CultuurSchakel.

1.3.3 Positionering in het veld

Het Haagse veld van cultuurparticipatie en -educatie is afgelopen periode fors gewijzigd. Daarbij moest CultuurSchakel haar positie in het veld zien te vinden, o.a. in relatie tot het Koorenhuis en de Cultuurankers. Volgens het rapport WagenaarHoes heeft de transformatie van het nieuwe stelsel tijd nodig. Deze transformatie is gebaat bij rust en continuïteit van de grote lijnen van de huidige situatie.

Langzamerhand zien we dat het veld van aanbieders van amateurkunst, het Koorenhuis, Prins27 en CultuurSchakel hun nieuwe rol weten te vinden. Ook de buitenwacht begrijpt het nieuwe stelsel steeds beter, hoewel de naam *Koorenhuis* (netwerkorganisatie en aanbod voor scholen), en het feit dat CultuurSchakel gevestigd is in *Het Koorenhuis-gebouw*, onduidelijkheid veroorzaakt. Mede om die laatste reden onderzoeken wij andere huisvesting (zie hoofdstuk 1.3.4).

Voor scholen en partners was de taakverdeling tussen Koorenhuis en CultuurSchakel soms verwarrend bij de ontwikkeling van leerlijnen. Beide organisaties willen daarom dat het onderwijsaanbod van het Koorenhuis vanaf 2017 aansluit bij de leerlijnen van COH.

Ook was er verwarring over de netwerkfunctie van het Koorenhuis, omdat CultuurSchakel een platform moest creëren voor alle aanbieders in de vrijetijdsector. Koorenhuis heeft tot eind 2016 als taak om de docenten uit het netwerk (ex-medewerkers) te ondersteunen. Koorenhuis zal in 2016 de keuze maken voor een scenario waarbij deze taak zal verdwijnen en de netwerkfunctie anders zal worden vormgegeven.

Voor de Cultuurankers gaat CultuurSchakel de komende periode meer op zoek naar maatwerk. De ankers zijn een belangrijk wijkpodium en wij willen amateurkunst en scholen aan de ankers koppelen. Door verschillen per wijk en organisatievormen van de ankers, leven hier verschillende behoeftes, waarover wij per anker afspraken zullen maken. Om ons gezamenlijk doel van wijkparticipatie te bereiken zetten we vooral in op advisering, koppeling van partijen, ontwikkeling van een culturele wijkkaart en gezamenlijke activiteiten.

1.3.4 Organisatie en bedrijfsvoering

CultuurSchakel voorziet geen forse veranderingen in de bedrijfsvoering. We streven naar een personeelsbestand met een betere afspiegeling van de stad. Bij werving van nieuw personeel hanteren we de Code Culturele Diversiteit. Binnen de vaste formatie zijn de mogelijkheden hiertoe beperkt, in de toekomst werken we meer met jongeren en cultureel diverse vrijwilligers of stagiaires.

De prijzen voor de kantoorruimtes in het Koorenhuis zullen stijgen, waardoor huisvesting een onzekere factor is. Bovendien is het huidige aantal werkplekken ontoereikend en voldoen deze niet aan arbotechnische voorwaarden. CultuurSchakel moet daarom extra ruimtes huren of verhuizen naar een geschiktere locatie, waardoor huisvestingskosten zullen stijgen.

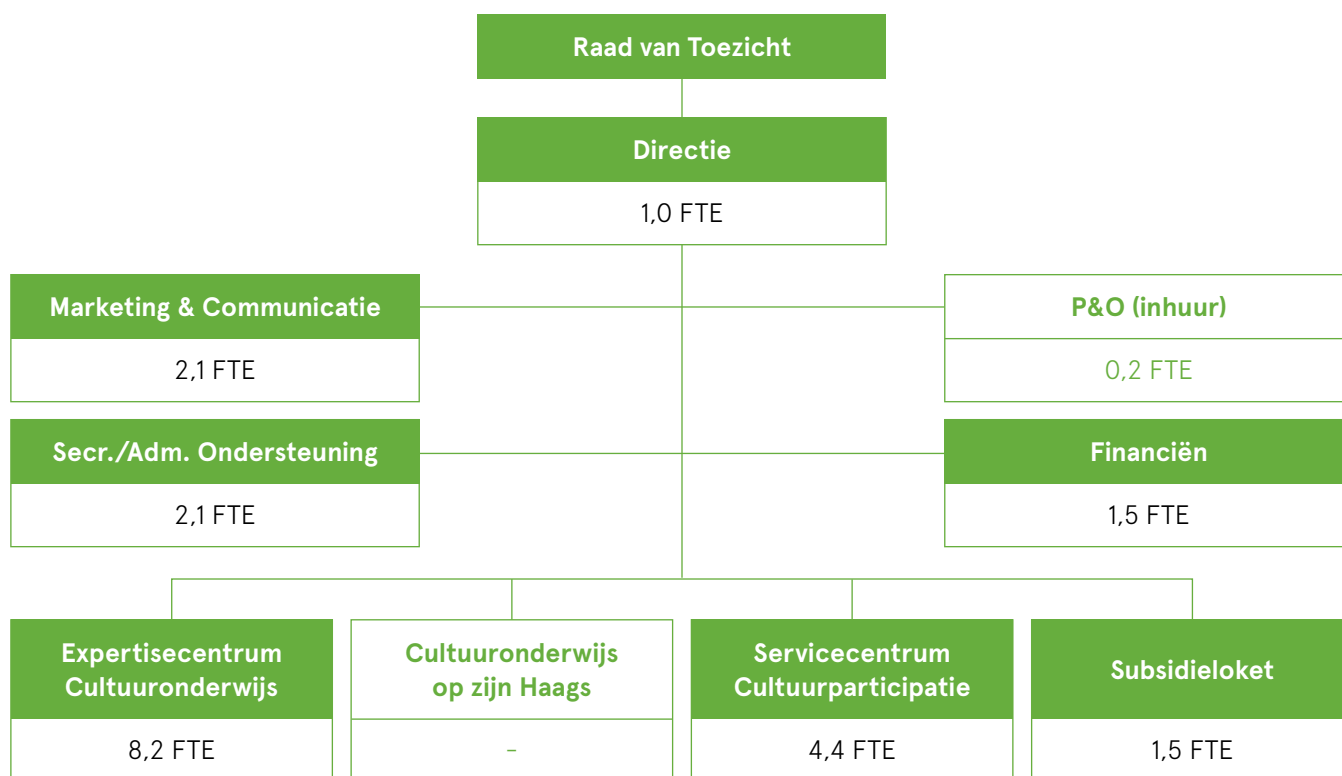
Indien wij in het Koorenhuis blijven, willen wij duidelijkheid over de toekomstige huisvestingskosten. De gemeente speelt hierbij een rol. Op dit moment ontvangt CultuurSchakel een gemeentelijke overdrachtsubsidie van € 120.000 in het kader van de herstructurering van het cultuureducatie- en cultuurparticipatieveld, die volledig overgedragen moet worden aan vastgoedorganisatie Prins27. Dit zijn geen huisvestingskosten voor CultuurSchakel. Wij vinden dit onwenselijk omdat voor de buitenwacht de suggestie wordt gewekt dat dit subsidiegeld voor CultuurSchakel is. Daarnaast vinden wij het niet reëel dat alleen Koorenhuis en CultuurSchakel elk jaarlijks € 45.000 bijdragen aan de receptiebemanningskosten. Deze kosten zouden niet enkel door ons gedragen moeten worden. Bovendien maakt CultuurSchakel geen gebruik van deze service. De gemeente nam een leidende rol in bij de huisvesting van CultuurSchakel en de daarbij behorende faciliteiten en subsidieverdeling. Overleg over de huisvesting is daarom van belang. In onze begroting 2017-2020 laten wij de € 120.000 overdrachtsubsidie buiten beschouwing. Dit is voor CultuurSchakel budgettair neutraal. We begroten wel € 30.000 extra voor extra huisvestingskosten in verband met uitbreiding kantoorruimte, aanpassingen aan arbostandaarden en de verwachte huurverhoging.

Tot slot

CultuurSchakel is goed op stoom. We zien veel kansen. We moeten soms onze positie in het veld nog duidelijker maken of afbakenen. We zijn geen aanbieder of verkoper van producten. We zijn wél een gids, een bemiddelaar, een verbinder. We brengen partijen samen, ondersteunen iedereen die cultuur wil brengen en streven naar kwaliteitsverbetering en zichtbaarheid. Wat ons betreft moet elk Haags kind goed cultuuronderwijs krijgen, dat past bij de gekozen school en na schooltijd zijn verdere leven de weg vinden om zich creatief te uiten en te ontwikkelen in het brede culturele vrijetijdsveld. Zo dragen wij bij aan de verrijkende en verbindende kracht van cultuur in Den Haag.

1.4 Bedrijfsvoering

Organogram (situatie 2015)

Toelichting bij de organisatiestructuur

Waar is de zakelijke leiding in uw instelling belegd?	Bij de directeur-bestuurder
Waar is de artistieke leiding in uw instelling belegd?	Niet van toepassing
Hoe vaak vergadert het bestuur / Raad van Toezicht?	5 keer per jaar
Wanneer en hoe legt de directie verantwoording af bij bestuur / Raad van Toezicht?	De directie legt met regelmaat verantwoording af bij de Raad van Toezicht, via voortgangsrapportages (gemiddeld 1 keer per 6 weken), gesprekken en via de vergaderingen.

Personeel	FTE in 2014 realisatie	Aantal personen (In 2014)	FTE in 2017
Aantal uren van een volledige werkweek: 36			
Totaal aantal FTE	21,71		21,11
▶ Waarvan met vast contract	18,4	26	18
▶ Waarvan met tijdelijk contract	-		3,11
▶ Waarvan inhuur	3,31	5	0,2
Aantal stagiaires	1	1	1
Aantal vrijwilligers	1	1	1

NB: In de FTE berekening van 2014 zit 1,56 FTE voor het project COH terwijl voor de begroting en FTE van 2017 dit project volledig buiten beschouwing is gelaten.

Risico's

Welke (bedrijfs)risico's loopt uw instelling?

CultuurSchakel loopt over het algemeen geen grote risico's. Het is wel goed te beseffen dat de organisatie bijna volledig afhankelijk is van subsidiegelden, en daarmee kwetsbaar voor politieke koerswijzigingen. Gezien de formatie in vast dienstverband is er een risico als de subsidie wordt verlaagd. CultuurSchakel is gestart in 2013 en heeft een deel van het personeel van het Koorenhuis en Culturalis overgenomen, met behoud van de arbeidsvoorwaarden en de daarbij behorende cao. De eventuele kosten voor afvloeiing van vast personeel zijn voor CultuurSchakel niet te dragen.

Bij de opstart van CultuurSchakel is de kostenontwikkeling dusdanig geweest dat de verhouding tussen de kostenverdeling van het Expertisecentrum en het Centrum Cultuurparticipatie niet geheel strookt met de verhouding van de bijbehorende subsidies. Daarnaast was er in de huidige periode meer bestuurlijke aandacht voor educatie, onder andere door het project COH.

CultuurSchakel heeft bij de start van de organisatie geen eigen vermogen meegekregen. Reserves zijn afgelopen jaren minimaal opgebouwd en nog te gering om tegenslagen op te kunnen vangen.

De huisvesting van CultuurSchakel voldoet niet aan de arbotechnische voorwaarden.

Welke maatregelen treft u/ heeft u getroffen om deze risico's te beperken?

Als onafhankelijke kennisorganisatie heeft CultuurSchakel weinig mogelijkheden om eigen inkomsten te verwerven. Juist om haar onafhankelijkheid en ondersteunende rol te bewaren zal CultuurSchakel er niet voor kiezen om zich op het uitvoerende vlak te begeven.

Afgelopen jaar is bekeken of een overstap van cao mogelijk is. Hiermee zouden we de risico's van afvloeiing van personeel kunnen verminderen. Aan de overstap van cao zijn echter hoge kosten verbonden die CultuurSchakel op dit moment niet kan dragen.

Wat betreft de verhouding tussen de kostenverdeling van de verschillende afdelingen zullen we aan de gemeente maximale transparantie in de kosten-toekenning geven en ons gezamenlijk inspannen om de subsidieverhoudingen in overeenstemming te brengen met de werkelijke kosten.

CultuurSchakel heeft afgelopen periode ieder jaar een kleine reserve opgebouwd om eventuele tegenslagen op te kunnen vangen en wil die reserve-opbouw voortzetten.

CultuurSchakel heeft afgelopen periode extra kantoorruimtes bijgehuurd en oriënteert zich op andere mogelijke huisvesting.

Investerings

Welke investeringen staan er in de periode 2017-2020 gepland?

Er staan geen grote investeringen gepland. We oriënteren ons op andere huisvesting. Hiermee zijn mogelijk kosten gemoeid.

Hoe gaat u deze investeringen financieren?

De structurele kosten van eventuele alternatieve huisvesting zijn opgenomen in de begroting 2017-2020. De incidentele kosten verwachten wij in 2016 en zijn opgenomen in de begroting 2016.

Hoofdstuk 3

Kwantitatieve gegevens over activiteiten en bezoekers/deelnemers

Subsidieoverdrachten Haagse amateurkunst

		2014	2015	2017	2018	2019	2020
		Realisatie	Prognose	Raming	Raming	Raming	Raming
Basissubsidie							
Dans	Aantal	6	9	10	11	12	13
Muziek	Aantal	111	113	115	115	117	119
Theater	Aantal	22	22	22	22	22	22
Mengvorm	Aantal	0	0	1	3	4	5
Overige disciplines	Aantal	0	0	1	3	4	5
Totaal aantal aanvragen	Aantal	139	144	149	154	159	164
Totaal aantal gehonoreerd	Aantal	139	144	149	154	159	164
Aantal leden	Aantal	4.944	5.040	5.100	5.200	5.300	5.400
Totaal aangevraagd	€	401.303	422.335	443.452	465.623	488.904	513.349
Totaal toegekend	€	313.020	299.874	353.000	353.000	353.000	353.000

Presentatiesubsidie		*	*				
Dans	Aantal	7	11	12	13	14	15
Muziek	Aantal	254	259	260	266	269	276
Theater	Aantal	50	37	42	43	45	45
Mengvorm	Aantal	36	38	40	42	45	47
Overige disciplines	Aantal	0	0	1	2	4	5
Totaal aantal aanvragen	Aantal	347	345	355	366	377	388
Totaal aantal gehonoreerd	Aantal	311	320	329	340	350	360
Waarvan zorguitvoering	Aantal	79	90	100	100	100	100
Waarvan buitenconcert	Aantal	94	100	100	100	100	100
Deelnemers, amateur	Aantal	18.414	14.069	18.000	18.500	19.000	19.500
Geschatte bezoekers	Aantal	109.340	153.317	157.500	163.000	168.000	172.500
Totaal aangevraagd	€	627.973	680.472	741.714	808.469	881.231	960.542
Totaal toegekend	€	556.636	465.000	600.000	600.000	600.000	600.000

*uitvoeringssubsidie, incl zorguitvoeringen en buitenconcerten + projectsubsidie = presentatiesubsidie

Cultuureducatie

Ondersteuning scholen (primair onderwijs)		Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Scholen benaderd voor cultuurscan	Aantal	130	135	136	140	156	156
Scholen met cultuurscan	Aantal	126	133	136	140	148	148
Scholen met cultuurscan	%	81	85	87	90	95	95
Scholen met cultuurbeleidsplan	Aantal	31	45	78	140	148	148
Scholen met cultuurbeleidsplan	%	20	30	50	90	95	95
Scholen met trajectbegeleiding	Aantal	10	25	30	30	25	25
Scholen met trajectbegeleiding	%	7	16	20	20	16	16
Cursussen voor ICC-ers	Aantal	2	2	2	2	2	2
Deelnemers aan aantal cursussen voor ICC-ers	Aantal	29	24	25	25	20	20

Aanbod voor niet Haagse scholen		Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Scholen gesproken over stand van zaken	Aantal	0	0	0	0	0	0

Hoofdstuk 4

Samenvatting

Algemene gegevens CultuurSchakel
Prinsegracht 27, Postbus 13291,
2501 EG Den Haag,
www.cultuurschakel.nl, 070-8209970

CultuurSchakel is opgericht in 2013 als het onafhankelijke kenniscentrum en de bemiddelingsorganisatie voor cultuuronderwijs en amateurkunst in Den Haag. De organisatie van CultuurSchakel bestaat uit vier pijlers:

1. Expertisecentrum Cultuuronderwijs

Het Expertisecentrum is in Den Haag de enige onafhankelijke organisatie die scholen en culturele aanbieders helpt om het landelijke en gemeentelijke beleid over cultuureducatie vorm te geven. Met een persoonlijke aanpak op maat bouwden we een succesvolle en intensieve relatie met hen op door ondersteuning, advisering, bemiddeling van passend aanbod en deskundigheidsbevordering. Daarnaast monitoren we cultuuronderwijsontwikkelingen op basisscholen via de *Cultuurscan* en *Relatiekaart* en voeren we de gemeentelijke subsidieregeling *Schoolvoorstellingen* uit. De overleg- en samenwerkingspartners waren Haagse culturele aanbieders, scholen, schoolbesturen, PABO's, het LKCA en FCP.

2. Cultuuronderwijs op zijn Haags (COH)

COH valt buiten de reguliere subsidie van CultuurSchakel. Het draagt wel bij aan onze verbindende en ondersteunende rol bij scholen en aanbieders, aan een verdiepende samenwerking en een denkomslag over cultuuronderwijs. Samen met de onderwijsbesturen deden wij een succesvolle subsidieaanvraag bij het FCP voor deskundigheidsbevordering van leerkrachten. Overleg- en samenwerkingspartners zijn Haagse scholen en aanbieders, onderwijsbesturen, LKCA en FCP.

3. Servicecentrum Cultuurparticipatie

Het Servicecentrum neemt binnen het amateurveld een onafhankelijke positie in en bouwde dankzij een persoonlijke en stadsdeelgerichte aanpak een breed netwerk op, met Cultuurankers als belangrijke partner. We stimuleerden samenwerkingsinitiatieven en kennisuitwisseling via netwerkbijeenkomsten en scholing of persoonlijke adviestrajecten. Via de website en activiteiten zoals het Haags UIT Festival en de Week van de Amateurkunst presenteren wij het veld. Overleg- en samenwerkingspartners zijn

o.a. een klankbordgroep van amateurkunstenaars en aanbieders, Fonds1818, het LKCA, welzijns- en zorgorganisaties en bewonersorganisaties.

Het Expertisecentrum en het Servicecentrum streven samen naar doorstroom van kinderen die op school enthousiast zijn over cultuurbeoefening naar vrijetijdsbeoefening. Hiervoor organiseerden we stadsdeelgerichte netwerkbijeenkomsten voor aanbieders en scholen.

4. Het Subsidieloket

Het Subsidieloket heeft een unieke positie voor de Haagse amateurkunst door uitvoering van *de Haagse Regeling Amateurkunst*, bestaande uit basis-, uitvoerings- en projectsubsidie. Het budget wordt jaarlijks ruim overvraagd. Voor een betere verdeling van gelden, transparantere toetsing en inzet op kwaliteit en diversiteit, is een nieuwe subsidieregeling opgesteld, die in 2017 ingaat. Overleg- en samenwerkingspartners zijn de gemeente, de klankbordgroep en de beoordelingscommissie voor projectsubsidie. Landelijk spiegelen wij ons aan gelijksoortige organisaties en wisselen we kennis uit.

Organisatie en bedrijfsvoering

Sinds onze oprichting hebben wij onze plek in het veld gevonden en de organisatie dusdanig ingericht dat wij onze taken naar verwachting uitvoeren, ondanks een krap budget. Kostenbewustheid, cultureel ondernemerschap, Governance Code Cultuur en de Code Culturele Diversiteit zijn hier onderdeel van. Vanwege de grote veranderingen in het gemeentelijke cultuureducatiebeleid zocht CultuurSchakel naar afstemming van taken met het Koorenhuis en de Cultuurankers.

Plannen voor de nieuwe beleidsperiode

Cultuuronderwijs onder schooltijd

We blijven inzetten op ondersteuning op maat bij visieontwikkeling en cultuurbeleid op basisscholen, ondersteuning van culturele aanbieders bij ontwikkeling van kwalitatief en vraaggestuurd (leerlijn)aanbod en verbinding van de partijen. We zetten meer in op het creëren van draagvlak en visie tussen Onderwijs en Cultuur op directieniveau. Voor de doorontwikkeling van COH vragen wij subsidie aan vanuit het Rijksprogramma CmK.

Schooljaar 2015-2016 coördineert CultuurSchakel voor het laatst de *Schoolvoorstellingen*. We organi-

seren daarna een cultuuronderwijsmarkt en tonen het aanbod via de website en een brochure. Over kwaliteitsbewaking, overaanbod en centrale planning en coördinatie spreken wij met gemeente en aanbieders. Ten behoeve van centrale planning vragen wij 1 FTE extra formatieplaats aan.

CultuurSchakel blijft inzetten op de scholing van ICC-ers voor het basisonderwijs. Door workshops, presentaties, een symposium, de cultuuronderwijsmarkt en netwerkbijeenkomsten delen we voortdurend kennis over cultuuronderwijs met leerkrachten en aanbieders. Indien gewenst doen we namens schoolbesturen subsidieaanvragen voor deskundigheidsbevordering.

In de nieuwe beleidsperiode zetten we ook in op het Voortgezet onderwijs (VO) via scholing van docenten, kennisuitwisseling, netwerkbijeenkomsten en symposia. Daarnaast delen we de ontwikkelingen voor COH in het basisonderwijs, zodat het VO daarop kan aansluiten. Ook organiseren we voor het VO een markt met cultuuronderwijsaanbieders. Voor deze inzet vragen we 0,5 FTE extra formatie aan.

De verbinding tussen cultuuronderwijs en -participatie onder en na schooltijd zetten we voort via een 'routekaart' en ontmoetingsmomenten tussen scholen en aanbieders.

Cultuurparticipatie in de vrije tijd

Wij richten ons nog meer op *actieve* cultuurparticipatie via ondersteuning van cursusaanbieders, verenigingen en andere participatievormen, met extra aandacht voor niet-westerse doelgroepen.

Voor die laatste groep zoeken wij samenwerking met relevante organisaties. Daarnaast zien we verbindingsopties tussen cultuur, zorg en welzijn en we willen onze rol hierin met de gemeente bespreken. Wij willen meer draagvlak creëren voor amateurkunst door te blijven inzetten op profilering en ondersteuning van de sector. We faciliteren samenwerking, ontmoeting, debat en reflectie voor het veld en organiseren scholing, inspiratiedagen, gezamenlijke publiciteit of manifestaties. Met landelijke partners zoeken we naar een alternatief voor de verouderde term 'amateurkunst'. Via een *Culturele Kaart* en website tonen wij de keten van talentontwikkeling met belangrijkste spelers per stadsdeel. Ook ontwikkelen we een kwaliteitsscan voor aanbieders. We zien een rol voor CultuurSchakel wat betreft inzicht en monitoring op o.a. toegankelijkheid, samenhang, diversiteit en afname van vrijetijdsaanbod. In de nieuwe beleidsperiode voeren we een vernieuwde subsidieregeling in en pleiten voor een verhoging van € 170.000 van het budget voor de subsidiëring van de amateurkunsten.

Bedrijfsvoering

In bedrijfsvoering voorziet CultuurSchakel geen forse veranderingen, behalve voor huisvesting, vanwege stijgende kosten en beperkte werkplekken. Hiervoor vragen we € 30.000 extra aan. Een aantal zaken rondom de subsidiëring en kosten van huisvesting zien we in overleg met de gemeente graag opgelost. De gemeentelijke overdrachtsubsidie van € 120.000 die CultuurSchakel moet overgedragen aan vastgoedorganisatie Prins27 laten wij in onze begroting 2017-2020 buiten beschouwing.

Overzicht huidige en te verwachten bereik			
Basissubsidie	Realisatie 2014	Prognose 2015	Raming 2020
totaal aantal gehonoreerd	139	144	164
totaal toegekende bedrag	313.020	299.874	353.000
Presentatiesubsidie			
totaal aantal gehonoreerd	311	320	360
totaal toegekende bedrag	556.636	465.000	600.000
Ondersteuning Primair Onderwijs			
Percentage scholen met cultuurscan	81%	85%	95%
Percentage scholen met cultuurbeleidsplan	20%	30%	95%